

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 toiminta

Jätehuoltoviranomaisen toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan jätelain mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla luodaan edellytykset toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle. Lisäksi edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla huolehditaan kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piiriin.

Tavoitteena on, että jätehuoltoviranomaisessa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntijuus ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet.

Jätehuoltoviranomaisen toimintatavoissa otetaan huomioon Kuopion kaupungin strategian mukaiset periaatteet: ”Lupa tehdä toisin. Avoimesti. Innostavasti. Vastuullisesti. Yhdessä.” Muuttuvassa toimintaympäristössä tarvitaan rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Toiminnassa otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset. Sidosryhmien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, ja asukkaat ovat mukana toiminnan ja palvelujen kehittämisessä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 toimintaympäristöön vaikuttaa edelleen vuonna 2021 toteutunut jätelainsäädännön uudistus. Myös vuoden 2023 alussa voimaantulevat kunnallisten jätehuoltomääräysten muutokset muovaavat jätehuoltoviranomaisen tehtäväkenttää. Lisäksi valmistelussa oleva jätepoliittinen ohjelma ja päivitettävä jätehuollon palvelutaso vaikuttavat jätehuoltoviranomaisen toiminnan tavoitteisiin.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet

1. Uusien jätehuoltomääräysten toimeenpano

Muuttuneen jätelainsäädännön pohjalta uudistetut kunnalliset jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.1.2023. Jätehuoltomääräyksillä toimeenpannaan jätteiden kierrätyksen edistämiseksi jätelainsäädäntöön sisällytetyt erilliskeräysvelvoitteet. Samalla pyritään parantamaan jätteiden keräyksen ja kuljetusten toimivuutta sekä edistämään toimivaa jätteiden omatoimista käsittelyä.

Jätehuoltomääräysten muutosten toimeenpano edellyttää laajaa tiedottamista yhteistyössä kuntien ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Tiedottamisen lisäksi toteutumista on seurattava: vuonna 2023 keskeisimpänä seurantakokonaisuutena on laajeneva kierrätettävien jätteiden

kiinteistökeräys (muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli). Uudet jätehuoltomääräykset edellyttävät myös sitä, että käytäntöjä uudistetaan (mm. kompostointi-ilmoitusten tekeminen ja käsittely sekä jätevesilietteen omatoimisen käsittelyn ilmoitusten käsittely).

2. Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason hyväksyminen, tunnetuksi tekeminen ja seurannan järjestäminen

Vuonna 2022 valmisteltu kuntien jätepoliittinen ohjelma on tarkoitus saada hyväksyttäväksi kuntiin keväällä 2023. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet jätehuollon kehittämiseksi vuoteen 2030 saakka, ja se ohjaa niin kuntia, Jätekuukkoa kuin jätelautakuntaakin. Lisäksi jätelautakunnassa hyväksytään jätehuollon palvelutaso, jossa asetetaan vähimmäistaso kunnallisille jätehuoltopalveluille.

Kun jätepoliittinen ohjelma on hyväksytty, on erittäin tärkeää saada se näkyväksi ja tunnetuksi erityisesti kunnissa, jotta se ohjaisi aidosti niiden toimintaa. Tätä varten selvitetään uusia viestinnän tapoja ja kehitetään kuntien kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä. Palvelutason toteuttamista läpikäydään erityisesti Jätekuukan kanssa.

Sekä ohjelman että palvelutason seurantaan pyritään luomaan uusi, aikaisempaa tehokkaampi toimintatapa. Tietoa toteutumisesta on tarvetta saada entistä järjestelmällisemmin ja kattavammin sekä siten, että toteutetut toimenpiteet ja toimivat käytännöt tulevat aikaisempaa näkyvämmiin esille kannustaen muitakin toteuttamaan ohjelmaa aktiivisesti.

3. Jätehuollon seuranta ja rekisterityö

Jätehuollon seurannassa tarkastellaan sitä, ovatko kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä ja ovatko jätehuoltopalvelut määräysten mukaisia. Sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden seurannan lisäksi tarkastellaan kiinteistöjen saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon asianmukaisuutta.

Jätehuollon seurannassa on tarkoituksena koko ajan ylläpitää jätehuoltoon liittymisen hyvää perustasoa. Jätehuollon asiakasrekisteristä tarkistetaan näin ollen kuukausittain päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitetaan ja liitetään jätehuollon piiriin. Seurannassa tarkastellaan erityisesti kiinteistöjen sekajätteen jätehuolto. Niiltä kiinteistöiltä, joilta jätehuoltomääräykset edellyttävät kierrätettävien jätteiden erilliskeräystä, tarkastellaan myös sen toteutuminen. Vuonna 2023 tavoitteena on lisäksi tarkastella vuosina 2021-2022 valmistuneiden asuin- ja vapaa-ajan rakennusten liittyminen järjestettyyn jätehuoltoon.

Saostus ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurannassa jätehuollon asiakasrekisteriin vietään tietoa siitä, millä kiinteistöillä lietteitä syntyy ja selvitetään, onko kiinteistöillä riittävät säiliöiden tyhjennykset. Samalla tiedotetaan omatoimisen käsittelyn mahdollisuudesta ja sitä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta sekä käsitellään saapuvat ilmoitukset yhteistyössä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tiedotuksen ja seurannan avulla pyritään varmistamaan, että saostus- ja umpisäiliölietteet tyhjenetään ja käsitellään asianmukaisesti niin, ettei niitä päädy käsittelemättömänä ympäristöön. Vuonna 2023 hoidetaan vielä jälkiseurantaa niissä kunnissa, joissa ensimmäinen tiedotus- ja kehoitusvaihe on toteutettu. Lisäksi seuranta laajennetaan uusiin kuntiin, todennäköisesti Koillis-Savon alueelle.

Toiminnan mittarit

Mittari	TOT 2019	TOT 2020	TOT 2021	TA 2022	TA 2023
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , kaikki huoneistot)	98,1	98,9	99,1	98,9	99,2
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , omakotitalot ja mökit)	96,4	97,7	97,9	97,7	98,0
Jätehuoltoa koskevien hakemusten käsittelyaika (viikkoa)	4	3	2,5	3	3